

Äänestys- ja vaalijärjestys

TKO-äly ry:n yhdistyksen kokous on hyväksynyt tämän äänestys- ja vaalijärjestyksen 28.11.2024.

1 § Vaalitapa

Vaaleissa on käytettävä siirtoäänivaalitapaa. Kukin äänestäjä merkitsee äänestyslippuunsa ehdokkaat mieluisuusjärjestyksessä. Kaikkia ehdokkaita ei ole pakko listata.

Hyväksytyiksi ääniksi lasketaan äänet, joissa on vähintään yksi ehdokas kirjattuna ja kaikki kirjatut ehdokkaat ovat vaalissa ehdolla.

Ehdokas voi jättäytyä pois vaalista äänestyksen alettua. Poisjättäytymisestä tulee ilmoittaa ennen ääntenlaskun alkamista. Mikäli ehdokas jättäytyy pois, käsitellään äänestysliput kuin häntä ei olisi merkitty niihin.

Kohdissa 1-3 määritellään ääntenlaskuun liittyviä asioita ja kohdissa 4-7 kuvataan, kuinka ääntenlaskukierros etenee.

1. Jokaisella ääntenlaskennan kierroksella, jokainen ehdokas on yhdessä kolmesta tilasta, jotka ovat "valittu", "pudotettu" ja "toiveikas". Ensimmäisen kierroksen alkaessa kaikki ehdokkaat ovat toiveikkaita.
2. Annetut äänet käydään läpi jokaisella kierroksella ja jokaisen äänestäjän kokonainen ääni voidaan jakaa osiin, jotka jaetaan ehdokkaille äänestäjän äänestyslipun mieluisuusjärjestyksen mukaan kohdassa 3 kuvatun tavan mukaisesti. Ensimmäisellä kierroksella ääni menee kokonaisena äänestyslipun ensimmäiselle ehdokkaalle.
3. Jokaisella ehdokkaalla x on painokerroin P_x . Toiveikkaiden ehdokkaiden painokerroin on 1 ja pudotettujen 0. Valittujen ehdokkaiden painokerroin on jokin arvo välillä $(0, 1]$ ja määrittyy kohdassa 4.
 - 3.1. Ehdokas pitää jokaisesta saamastaan äänestä tai äänen osuudesta osuuden P_x ja luovuttaa seuraavalle ehdokkaalle osuuden $1-P_x$ äänestyslipun mieluisuusjärjestyksen mukaisesti.
 - 3.2. Osuudet lasketaan viiden (5) desimaalin tarkkuudella alaspäin pyöristäen.
 - 3.3. Äänestä ylijäävä osuus, joka ei mene kenellekään ehdokkaalle, on äänihukkaa.
 - 3.4. Laskutavasta johtuu, että jos toiveikas ehdokas esiintyy äänestyslipulla, ovat seuraavien ehdokkaiden osuudet automaattisesti 0.

- 3.5. Esimerkkinä, jos äänestäjä on äänestänyt ensimmäisenä ehdokasta A , toisena ehdokasta B , ja kolmantena ehdokasta C :
- Ehdokas A saa tältä äänestäjältä P_A osuuden äänestä.
 - Ehdokas B saa tältä äänestäjältä $(1-P_A)P_B$ osuuden äänestä.
 - Ehdokas C saa tältä äänestäjältä $(1-P_A)(1-P_B)P_C$ osuuden äänestä.
 - Äänestä jäävä osuus $(1-P_A)(1-P_B)(1-P_C)$ menee osaksi äänihukkaa.
4. Ehdokkaiden painokertoimien määrittelyä varten toistetaan seuraavaa prosessia:
- 4.1. Jokaisen pudotetun ehdokkaan painokerroin on 0, jokaisen toiveikkaan ehdokkaan painokerroin on 1 ja jokaisen valitun ehdokkaan x painokerroin on viimeksi laskettu arvo P_x .
- 4.2. Lasketaan jokaiselle ehdokkaalle kierroksen ääniosuuksien summa v_x .
- 4.3. Yhteenlasketun äänihukan saamiseksi kaikkien äänien äänihukka lasketaan yhteen.
- 4.4. Lasketaan äänikynnys q . Äänikynnys on (kaikki hyväksytyt äänet - yhteenlaskettu äänihukka) / (valittavien paikkojen määrä). Äänikynnys lasketaan viiden (5) desimaalin tarkkuudella ylöspäin pyöristäen.
- 4.5. Kaikkien valittujen ehdokkaiden painokertoimet päivitetään seuraavalla kaavalla $P_{\text{uusi painokerroin}} = P_{\text{vanha painokerroin}} \times q / v_x$. Uusi painokerroin lasketaan siis kertomalla vanha painokerroin äänikynnyksellä ja jakamalla kertolaskun tulos ehdokkaan kierroksen ääniosuuksien summalla.
- 4.6. Jos kaikkien valittujen ehdokkaiden ääniosuuksien summa on tarkkuudella $\pm 0,00001$ sama kuin äänikynnys, siirrytään kohtaan 5. Muuten palataan kohtaan 4.1.
5. Kun painokertoimet on löydetty, tutkitaan jokaisen toiveikkaan ehdokkaan saamia ääniosuuksien summia:
- 5.1. Jos toiveikkaita ehdokkaita on yhtä paljon kuin vapaita paikkoja, valitaan kaikki toiveikkaat ehdokkaat ja lopetetaan vaali. Muuten valitaan jokainen toiveikas ehdokas, jonka ääniosuuksien summa ylittää tai saavuttaa äänikynnyksen.
- 5.2. Jos kohdassa ei valittu yhtään ehdokasta, siirrytään kohtaan 6. Muuten siirrytään kohtaan 7.
6. Jos kierroksella ei valita yhtään ehdokasta, pudotetaan pienimmän ääniosuuksien summan saanut ehdokas:
- 6.1. Jos vain yksi toiveikas ehdokas on saanut pienimmän ääniosuuksien summan, pudotetaan hänet ja aloitetaan uusi kierros kohdasta 4.

- 6.2. Jos pienimmän ääniosuuksien summan saaneita on enemmän kuin yksi, siirytään kohtaan 4, mutta niin, että kaikki enemmän ääniä saaneet ehdokkaat ovat tilapäisesti pudotettuja. Tilapäisesti pudotettujen ehdokkaiden painokertoimet ovat 0. Jos päädytään jälleen tasatilanteeseen kaikkien pienimmän ääniosuuksien summan saaneiden ehdokkaiden kesken, siirytään kohtaan 6.3. Jos päädytään tasatilanteeseen alkuperäistä pienemmän ehdokasjoukon kanssa, siirytään kohtaan 6.2.
- 6.3. Jos ei löydetä yhtä pienimmän ääniosuuksien summan saanutta ehdokasta pudotettavaksi, päädytään todelliseen tasapeliin. Todellisessa tasapelissä pienimmän ääniosuuksien summan saaneista ehdokkaista valitaan arvalla yksi satunnainen ehdokas pudotettavaksi, ja aloitetaan uusi kierros kohdasta 4. Arpa on mikä tahansa keino, jolla jokaisella joukon jäsenellä on yhtä suuri todennäköisyys tulla valituksi.
7. Vaali on valmis, jos valittujen ehdokkaiden määrä vastaa valittavien paikkojen määrää. Muuten vaalia jatketaan aloittamalla uusi kierros kohdasta 4.

2 § Etäosallistuminen

Yhdistyksen kokoukseen voi hallituksen tai yhdistyksen kokouksen niin päättäessä osallistua äänipuhelun avulla kokouksen aikana. Jos hallitus päättää sallia etäosallistumisen, sen on ilmoitettava kokouskutsussa äänipuhelun luomiseen käytettävä tekninen apuväline.

3 § Etäosallistujien tunnistaminen

Jos hallitus päättää edellyttää etukäteisilmoittautumista yhdistyksen kokoukseen ja toimittaa linkit kokouksen äänipuheluun vain ilmoittautuneiden antamiin osoitteisiin, ei osallistujien henkilöllisyyksiä tarvitse erikseen varmistaa, ellei epäilystä osallistujan henkilöllisyydestä ole syntynyt.

Jos etäosallistujat eivät ole ilmoittautuneet etukäteen, heidät on tunnistettava samalla tavalla kuin fyysisesti läsnä olevat osallistujat käyttäen tarvittaessa videoyhteyttä.

4 § Tekninen häiriö

Teknisen häiriön sattuessa pyritään ensisijaisesti palauttamaan yhteys. Jos kokouksessa ei kuitenkaan voida todeta, että häiriö johtuu kokouksen järjestäjästä, niin kokousta jatketaan, vaikka yhteyttä ei saada palautettua. Jos häiriö johtuu kokouksen järjestäjästä, keskeytetään kokous, kunnes yhteys on palautettu.

5 § Sähköinen äänestys

Käsiäänestystilanteessa käytetään etäosallistujien osalta äänipuhelualustan äänestystoimintoa, tai jos sitä ei ole tai se ei toimi, äänestäjät ilmoittavat yksi kerrallaan ääntenlaskijoille äänensä.

Jos äänestykseen osallistuu etäosallistujia, suljetussa lippuäänestyksessä käytetään teknistä apuvälinettä, esimerkiksi ohjelmaa tai palvelua, jossa kukin äänioikeutettu kykenee äänestämään vain kerran, joka suojaa vaalisalaisuutta ja josta äänien sisältämä informaatio saadaan otettua talteen.

6 § Lisäykset ja muutokset

Lisäyksistä ja muutoksista tähän äänestys- ja vaalijärjestykseen päättää yhdistyksen kokous yhdistyksen sääntömuutoksia koskevien sääntöjen määrittelemällä tavalla.